

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญ	๑๑
รายการตาราง	๑๒
รายการรูปประกอบ	๑๓
รายการสัญลักษณ์	๑๔
ประมวลศัพท์และคำย่อ	๑๕
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ข้อมูลทั่วไปของรถไฟความเร็วสูง	4
2.1.1 ความเป็นมาของรถไฟ	5
2.1.2 นิยามรถไฟความเร็วสูง	6
2.1.3 ชนิดรถไฟความเร็วสูงและหลักการทำงาน	7
2.2 ผลิตผลของการขนส่ง	9
2.3 ค่าการใช้พลังงานจำเพาะ	9
2.4 การคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	10
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11

3. การดำเนินงานวิจัย	15
3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	15
3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	17
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	17
4. แผนแม่บทรถไฟความเร็วสูง	18
4.1 ระยะทางระหว่างเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ	18
4.2 ปริมาณความต้องการในการเดินทาง	19
4.3 จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร	21
4.4 การท่องเที่ยว	24
4.5 พังเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจและการลงทุนในพื้นที่	24
4.6 สรุปแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงสำหรับประเทศไทย	25
5. ผลการดำเนินงานวิจัย	28
5.1 ผลการศึกษารถไฟความเร็วสูงในต่างประเทศ	28
5.1.1 ประเทศฝรั่งเศส	28
5.1.2 ประเทศญี่ปุ่น	30
5.1.3 ประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส	31
5.1.4 ประเทศสเปน	32
5.1.5 ประเทศเยอรมนี	33
5.2 ผลการศึกษาแผนแม่บทรถไฟความเร็วสูงของประเทศไทย	36
5.2.1 ระยะทาง	37
5.2.2 การแข่งขันกับระบบขนส่งอื่น ๆ ด้านเวลา	38
5.2.3 ความต้องการในการเดินทางของประชากรในแต่ละพื้นที่	39
5.2.4 การกระจายตัวของประชากร	41
5.3 การประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงของต่างประเทศ	42
5.3.1 วิธีการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ	43
5.3.2 ความเกี่ยวเนื่องของผลการประเมินและกระบวนการตัดสินใจลงทุนระบบ	44
5.4 ความต้องการพลังงานไฟฟ้าของรถไฟความเร็วสูง	45

5.4.1	ผลการประมาณกำลังไฟฟ้าสูงสุดและความต้องการพลังงานไฟฟ้าของรถไฟความเร็วสูงของประเทศไทย	45
5.4.2	ความต้องการไฟฟ้าของรถไฟความเร็วสูงของงานวิจัยนี้กับการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง	50
6.	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	51
6.1	สรุปผลการศึกษา	51
6.1.1	ปัจจัยที่ใช้พิจารณาถึงความเหมาะสมของประเทศไทยในการสร้างรถไฟความเร็วสูง	51
6.1.2	การตัดสินใจในการลงทุนสร้างรถไฟความเร็วสูง	52
6.1.3	การประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูง	53
6.1.4	การใช้พลังงานไฟฟ้าของรถไฟความเร็วสูงและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟความเร็วสูง	53
6.2	ข้อเสนอแนะ	55
	เอกสารอ้างอิง	56
	ภาคผนวก	60
ก.	ข้อมูลจำนวนประชากรในระดับอำเภอและระดับเทศบาลที่มีศักยภาพเป็นสถานีจอร์รถไฟความเร็วสูง/รถไฟด่วน (พ.ศ. 2551)	60
ข.	ข้อมูลจำนวนโรงแรมและผู้มาเยี่ยมชมเยือนในจังหวัด/เมืองสำคัญ	63
ค.	ค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าของโครงการรถไฟความเร็วสูง	63
ง.	เส้นทางรถไฟความเร็วสูงทั้งหมดในโลก	69
จ.	ค่า CO ₂ emission factor ของประเทศต่างๆ	83
	ประวัติผู้วิจัย	89

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตปีพ.ศ. 2555	10
4.1 ปริมาณความต้องการในการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังเมืองสำคัญต่างๆ	20
5.1 ความเร็ว ระยะทาง เส้นทางและปีที่เริ่มใช้รถไฟความเร็วสูงในประเทศฝรั่งเศส	29
5.2 ความเร็ว ระยะทาง เส้นทางและปีที่เริ่มใช้เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในประเทศญี่ปุ่น	30
5.3 เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในประเทศสเปน	32
5.4 เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในประเทศเยอรมนี	33
5.5 ตารางเปรียบเทียบค่าการใช้พลังงานของรถไฟความเร็วสูงแต่ละชนิด	35
5.6 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในหน่วยกิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ต่อขบวนรถไฟต่อกิโลเมตร และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในหน่วยกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ต่อที่นั่งต่อกิโลเมตร	36
5.7 วิธีการที่ใช้ในการประเมินโครงการในประเทศต่างๆ	42
5.8 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ Cost - Benefit Analysis ในประเทศต่างๆ	43
5.9 ตารางแสดงค่ากำลังไฟฟ้าสูงสุดของรถไฟความเร็วสูงในกรณีไม่มีจุดจอดระหว่างทาง	46
5.10 ตารางแสดงค่ากำลังไฟฟ้าสูงสุดของรถไฟความเร็วสูงในกรณีมีจุดจอดระหว่างทาง	47
5.11 ค่าพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในการเดินทางรถไฟความเร็วสูงในแต่ละภาคของประเทศไทย	48
5.12 ตารางแสดงค่าพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ต่อปีและปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของรถไฟความเร็วสูงของประเทศไทย	49
ก.1 จำนวนประชากรในระดับอำเภอและระดับเทศบาลที่มีศักยภาพเป็นสถานีจอดรถไฟความเร็วสูง /รถไฟด่วน (พ.ศ. 2551)	61
ข.1 จำนวนโรงแรมและผู้มาเยี่ยมชมเยือนในจังหวัด/เมืองสำคัญ	64
ค.1 ค่าพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	67
ค.2 ค่าพยากรณ์กำลังไฟฟ้าสูงสุดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (เมกะวัตต์)	68
ง.1 เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในยุโรป	70
ง.2 เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในทวีปเอเชีย	76
ง.3 เส้นทางรถไฟความเร็วสูงในเมืองอื่นๆ	81
จ.1 ค่า CO ₂ emission Factor ของประเทศต่างๆ	84

รายการรูปประกอบ

รูป	หน้า
1.1 การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายจำแนกตามสาขาเศรษฐกิจของประเทศไทย ปี 2555	1
2.1 โครงข่ายระบบรถไฟความเร็วสูงในทวีปยุโรป	4
2.2 รถจักรไอน้ำยุคเริ่มต้น	5
2.3 รางรถไฟ	6
2.4 ชนิดของขบวนรถไฟความเร็วสูงที่มีใช้งานในปัจจุบัน	7
2.5 รถไฟความเร็วสูงระบบธรรมดา มีล้อและมีราง ใช้ไฟฟ้าในการขับเคลื่อน	8
2.6 ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า ไม่มีล้อ ไม่มีราง	8
4.1 การเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรในเมืองหลักของประเทศไทยกับเมืองในเส้นทางรถไฟความเร็วสูงของต่างประเทศ	21
4.2 แนวเส้นทางศึกษาสำหรับการพัฒนารถไฟด่วน/รถไฟความเร็วสูง	27
5.1 การเปรียบเทียบระยะเวลาการเดินทางรถไฟความเร็วสูงกับการขนส่งด้านอื่นๆ	39
5.2 แนวโน้มของผลประโยชน์ที่จะได้รับในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงในต่างประเทศ	40
5.3 ความหนาแน่นประชากรในประเทศที่ลงทุนระบบรถไฟความเร็วสูงเปรียบเทียบกับประเทศไทย	41
5.4 กราฟความต้องการไฟฟ้าของโครงการรถไฟความเร็วสูง	50
ค.1 กราฟความต้องการไฟฟ้าของโครงการรถไฟความเร็วสูง	66
ค.2 กราฟค่าพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง	67
ค.3 กราฟค่าพยากรณ์พลังงานไฟฟ้าสูงสุดของการไฟฟ้านครหลวง (เมกะวัตต์)	68

รายการสัญลักษณ์

AVE	=	รถไฟความเร็วสูงของประเทศสเปน
CO ₂	=	ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
ICE	=	รถไฟความเร็วสูงของประเทศเยอรมนี
SEC	=	ค่าการใช้พลังงานจำเพาะ
TGV	=	รถไฟความเร็วสูงของประเทศฝรั่งเศส

ประมวลศัพท์และคำย่อ

HSR	=	High speed rails
HSTs	=	High speed trains
ICE	=	Inter-city Express
kton	=	kiloton
kgCO ₂ /kWh	=	kilogram carbon dioxide per kilowatt hour
kWh/year	=	kilowatt hour per year
m	=	meter
m ²	=	square meter
mm	=	millimeter
m/s	=	meter per second
S.N.C.F	=	Société Nationale des Chemins de fer Française
TGV	=	Tres Grande Vitesse
W	=	watt